

Főszerkesztő
és ideiglenes
felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timiștorontali tör-
vényesség bej. sz. 83.
(Dosa. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH
ENDRE
és **Dr. VARNAY**
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A londoni lengyel emigráns kormány a hivatalos orosz javaslat közzététele napján két ízben is ülést tartott. A két tanácskozás szünetében Mikolajczyk miniszterelnök a külügyminiszter és a londoni lengyel nagykövet kíséretében felkereste Eden brit külügyminisztert s vele hosszabb megbeszélést folytatott. Tegnap a lengyel emigráns kormány újabb minisztertanácsot tartott. Hivatalos közleményt még nem adtak ki. Mikolajczyk hír szerint találkozott a Londonba visszazárkózott Benessel is. Londoni cseh emigráns körök tagadják, hogy Benes megbízást kapott volna Moszkvától a lengyel-orosz kérdésben való javaslat-tételre vagy közvetítésre, utalnak viszont arra, hogy Benes megérkezése után néhány órával már felkereste Eden külügyminisztert.

A moszkvai hivatalos közleménnyel kapcsolatban sem angol, sem amerikai hivatalos állásfoglalás még nem történt. Lengyel körök emlékeztetnek a News Chronicle című angol lap legutóbbi cikkére, mely annak a reménynek ad kifejezést, hogy a határok körül felmerült vita nem mérgezi meg végzetesen a lengyel-orosz kapcsolatokat.

Ha a mostani lengyel kormány — írja a News Chronicle — a háború után vissza akar térni Lengyelországba, igen okosan teszi, ha a maga részéről elismeri, hogy ez csak a szovjet kormányval való meg egyezés útján lehetséges. Viszont a szovjet kormánynak is gondolnia kell arra, hogy a háború után való őszinte együttműködés Nagy-Britanniával és az Egyesült Államokkal sokkal fontosabb a Szovjet-Unió biztonsága szempontjából, mint a lengyel részről követelt engedmények.

A lengyel-orosz határrendezés kérdése

A január 5-én kiadott londoni lengyel hivatalos nyilatkozatra válaszoló hivatalos szovjet közlemény — mint a DNB. stockholmi értesülését idéző egyik Rador-jelentés nyomán tegnap már röviden beszámoltunk róla — négy pontban foglalja össze Moszkva álláspontját a szovjet-lengyel kapcsolatok és a határrendezés kérdésében:

1. Lengyelország keleti határai. A Szovjet-Unió nem tekinti megváltoztat-hatatlannak az 1939 évi lengyel határt. Határ kiigazítások történhetnek Lengyelország javára abban az értelemben, hogy a tulajdoni többségben lengyel lakta területek Lengyelországhoz kerülnek. A szovjet határ ez esetben megközelítőleg a Curzon-vonalhoz igazodnék.

2. Lengyelország nyugati határai. Szovjet elgondolás szerint Lengyelország nyugati határait kiterjesztenék oly módon, hogy kijárthoz jussanak a Balti-tengerhez B célból — így idézi a Rador a DNB. stockholmi tudósítását — „a lényegükben véve lengyel területeket, melyeket az idők folyamán Németország birtokba vett, Lengyelországhoz csatolnák.”

3. Lengyel-orosz szövetség. „A szovjet kormány, mint a múltban, most is az a célja, hogy a tartós jószomszédi viszony és kölcsönös bizalom alapján barátságos viszony létesüljön a Szovjet-Unió és Lengyelország között, s ha a lengyel nép is akarja, ez a viszony a Németország ellen való kölcsönös segítségnyújtási szerződésre támaszkodjék. E

„Ez volt a Szovjet utolsó szava” — írja az orosz sajtó a moszkvai közleményről

Az amerikai lengyelek szövegíróje szerint egyetlen lengyel kormány sem fogadhatja el a Szovjet határrendezési ajánlatát — London és Washington még nem foglalt állást

Ciano grófné és négy társán végrehajtották a halálos ítéletet
Roosevelt üzenete a kongresszushoz

A közép-németországi helységeket támadó amerikai repülőgépekből
136-ot lelőtt a német légvédelem

cél megvalósítható Lengyelországnak a minap létrejött szovjet-cseh szerződéshez való csatlakozása révén.”

4. Moszkva bírálta a lengyel emigráns kormány politikáját. Szovjet megítélés szerint „a lengyel emigráns kormány tehetetlennek bizonyult és szerencsétlen politikája révén gyakran a németek számára teremtett kedvező helyzetet. Ezzel szemben Lengyelország és a Szovjet-Unió érdekeinek a baráti kapcsolatok megszüllésére és tartósságára kell támaszkodniuk”, — így fejeződik be a DNB. stockholmi tudósítása.

A szovjet sajtó értelmei

Most a lengyeleken a sor. Nyilatkozatok kell, hajlandóak-e a fentiek után s alapján tárgyalni Moszkvával. A Mikolajczyk-kormány politikájáról mondott kemény bírálat ugyanis előbb azt a kérdést teszi időszerűvé, alkalmas-e a londoni lengyel emigráns bizottság jelenlegi álláspontja a Moszkvához való közeledés politikájának érvényesítésére. A második kérdés: Ha át is alakítanák a lengyel emigráns kormányt, mily mértékben tenné az magáévá, tárgyalási alapul, a szovjet javaslatot. A hivatalos szovjet közlemény kiadását követő moszkvai hírek arra mutatnak, hogy a Kreml számol a lengyel kormány további merev magatartásának eshetőségével. A Rador stockholmi DNB-jelentést ismerteti, mely szerint az Afton Tidningen című svéd lap kiemeli, valamennyi szovjet lap közöttük edden a hivatalos szovjet közleményt és hirmagyarázatokban hangsúlyozzák, hogy ez volt „a Szovjet utolsó szava” ebben a kérdésben.

Ha a londoni lengyelek nem találnak megoldást a problémában, a Berling tábornok parancsnoksága alatt álló lengyel csapatok teremtenek majd rendet Lengyelországban, — hangsúlyozzák az orosz lapok.

Az orosz kezdeményezésre létesített lengyel hadsereg a Ny Dag című svéd lap értesülése szerint jelenleg két hadosztályból áll.

A keleti lengyel határ

A londoni lengyel emigráns kormány állásfoglalása alighanem napokon, ha nem órákon belül ismeretessé válik majd. Addig is idezzünk emlékeztünkbe néhány történelmi és földrajzi adatot, mely a lengyel-orosz határkérdés megvilágításában szerepet játszik.

Lengyelország 1939. évi keleti határait — amelyek megváltoztatásához a Kreml oly következetesen ragaszkodik — az 1921-ben kötött rigai békeszerződésben jelölték ki. E szerződés értelmében a keleti lengyel határ a Lettországból kilépő Duna kanyarodásánál kezdődött. Dzisma városánál délre halott, majd kevéssel délnyugatra eltérve,

Minszk városától nyugatra, majd a Pripjeti-mocsarakon keresztül szinte egyenes vonalban déli irányban haladva, Osztrógtól délnyugatra kanyarodott és innen már a Zbrucz folyását követve egészen a Dnyeszterig.

E határ kijelölését megelőzően, az első világháború végén, a békeértekezleten nem tudták megvinni a lengyel-orosz határt, 1919. decemberében azonban a szövetségesek legfelső haditanácsa ideiglenes határként a Curzon-vonalat jelölte ki, melyet 1920. szeptember 20-án a lengyel-lett határig meghosszabbítottak. A Curzon-vonal valamivel nyugatabbra húzódott attól az övezettől, amely a lengyel-orosz határ színe helye volt. Vilna körzete akkor orosz területre esett.

Az előzónés problémája

A Basler Nachrichten című svájci lap londoni tudósítója az előzónés kérdéséről a többi között a következőket írja:

— Szövetséges részről tudatában vannak ennek a küszöbön álló támadásnak mérhetetlen következményeivel, éppen azért, mert abból a feltevésből indulnak

ki, hogy az előzónésnek semilyen körülmények között nem szabad kudarcba fulladnia, semmiféleképp nem szabad veszedelmet szenvedni és ha egyszer már megkezdődött, mindenáron eredményhez kell vezetnie s ezért készittek elő a lakosságot nagy veszteségekre. Tiszában vannak azzal, milyen erkölcsi következményei lennének az előzónés kudarcának. Tudják, milyen visszhatást váltana ki az európai megszállott területeken. Ezért teljes bizalommal feltehető, hogy ha az első vagy második kísérlet az európai tömeges partraszállásra kudarcot vall, a szövetségesek minduntalan megkísérik a partraszállást. Az Európa-erőd elleni rohamot ezért külön-böző oldalról folytatják majd azzal a szándékkal, hogy ennek nem szabad csődöt mondania.

— Ezzel az elképzeléssel tekintenek Londonban az elkövetkezendő előzónés felé és ez az oka annak is, amiért ez a vállalkozás oly sokáig húzódik. Ez alkalommal az egész térről van szó és az előkészületeket ennek megfelelően kell megtenni, — állapítja meg a Basler Nachrichten. (—)

A politikai arcvonal

A lengyel kormány angol-amerikai biztosítókat kér

Bern. (Tp). A svájci lapok londoni tudósítói jelentik, hogy a londoni menekült lengyel kormány hajlandó lenne áldozatokat hozni a Szovjet javára, ha ezzel szemben angol-amerikai részről biztosítókat kapna teljes függetlenségét

Londonban igen komolyan tartják a lengyel kormány helyzetét

Stockholm. (Tp). A Dagens Nyheter című svéd lap írja: Londonból érkezett jelentések beszámolnak arról, hogy a hivatalos angol körök még nem foglaltak állást a lengyel kormány ismeretes nyilatkozata ügyében. Minden jel azonban arra mutat, hogy ezek a hivatalos körök hajlandók elfogadni a szovjet nyilatkozatban említett Curzon-vonalat és a néprajzi elvet a lengyel kérdés megoldása alapjaként. Tájékozott körökben annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a Szovjet javaslata lehetőségét foglal magában további elgondolások számára, amiért is a lengyelek szempontjából elfogadható. A lengyel kormány helyzetét Londonban igen komolyan tartják. Az orosz javaslat az oroszok szemszögéből nézve, nagylelkű, viszont a lengyelek szemszögéből nézve rendkívül kemény.

Londoni lengyel körök azt hangoztatják, hogy Lengyelország ügyis rendkívül

illetőleg. Aggodalom tölti el a lengyel kormányt, hogy amennyiben területet kell majd feladni, ugyanakkor ez az átengedés nem teszi-e majd Lengyelországot a Szovjet csatlósává.

sokat szenvedett már eddig és most még területének a felétől is meg akarják fosztani.

LENGYEL VELEMÉNY SZERINT A NYUGATI „TERÜLETI ELLEN-ÉRTEKEK” IGEN BIZONYTALANOK

— Azok a nyugati és északnyugati „területi ellenértékek”, amelyeket Lengyelországnak ígérnek, londoni lengyel körök véleménye szerint igen bizonytalanok, — folytatja a Dagens Nyheter. — A keleti lengyel területek elvesztése minden körülmények között végzetes volna az országra nézve.

Londonban egyébként megerősödött az a benyomás, hogy a lengyel kormány most utóljára nyílik alkalma, amikor a lengyel-szovjet kérdést tárgyalás útján rendezheti. Ha a lengyel kormány a szovjet nyilatkozatot nem fogadja el tárgyalási alappal, akkor nem jöhet más, mint egy kommunista Lengyelország, amelynek élén az oroszok izlésének megfelelő kormány állana.

Már Teheránban ismeretessé vált az orosz álláspont

Londonban megjegyzik, hogy a Szovjet álláspontját már Teheránban is ismerették és tisztázták. Eden angol külügyminiszter pedig visszatérése után ezt az orosz álláspontot tudomására hozta a vezető londoni lengyel köröknek is. Egyes londoni körök azt hiszik, hogy a menekült lengyel kormány elfogadja az orosz javaslatot, de ez nem jelenti azt, hogy ezzel az egész problémát kiküszöböljük majd a világból.

AMERIKAI VISSZHANG: A SZOVJET VÉGRE VILÁGOSAN KIFEJEZTE ÁLLÁSPONTJÁT

Ami Amerika felfogását illeti, — a Stockholms Tidningen című svéd lap washingtoni tudósítójának közlése szerint — sem az amerikai külügyminisztérium, sem a washingtoni lengyel és szovjet nagykövetség nem hajlandó megjegyzéseket fűzni a moszkvai nyilatkozathoz. Egyes amerikai körökben az orosz nyilatkozatot közzétételében annak a jelet látják, hogy a Szovjet a saját útját akarja követni, előreláthatólag most már nemcsak a lengyel kérdésben, hanem más kelet-európai problémában is. A helyzet tisztázását illetően azonban csak annyit lehet mondani, hogy a Szovjet végre világosan kifejezte álláspontját a lengyel határok kérdésében. Az amerikai lengyel nemzeti bizottság elnöke az angol hírszolgálat különtudósítója előtt tett nyilatkozatában leszögezte, hogy a szovjet kormány ajánlatát egyetlen lengyel kormány sem fogadhatja el, mert az a lengyel nemzeti öngyilkosságát egyenlíti.

Angol-amerikai eszmecsere a lengyel-orosz kérdésben

Stockholm. (Tp). Az Afton Tidningen washingtoni levelezőjének jelentése szerint Amerika és Anglia között ez idő szerint eszmecsere folyik oly formára megtalálásra, amellyel át lehetne hidalni Lengyelország és Oroszország között az egyenlenséget. Az amerikai külügyminisztérium szempontjából fontosabb az Atlanti Charta és az orosz realizmus összehasonlítása, mint az a kérdés, hogy mit gondol a lengyel földalatti mozgalom Oroszországról — mondja a további jelentés. — Bármilyen erős lenne is ez a mozgalom, nem lehet akadály a vörös hadsereg útjában.

A washingtoni orosz nagykövetség miwapi közleménye Lengyelországra vonatkozó „jogos igényekről” beszélt. A közlemény rámutatott az 1939-ben tartott népszavazásra is, amelynek során „a felszabadított lengyel területek” Oroszország mellett nyilatkoztak.

A Pravdának Willie ellen intézett támadását újabb akadálynak tekintik a szovjet-lengyel viszony felvételének útjában.

„HA AZ IGAZSÁG MEGHAL, AKKOR NINCS MÁR ÉRTELME AZ EMBERI ÉLETNEK”

Bern. (Rador). A német távirati iroda jelenti:

A Basler Nachrichten londoni levelezője a Times-ben közölt cikkel ellentétben — amely azt ajánlotta a lengyel bizottságnak, hogy a „jövendő barátság biztosítására” tegyenek kisebb területi engedményeket, — azt írja, hogy Angliának ezt a fellépését csak Kant mondasával lehet jellemezni: „Ha az igazság meghal, akkor nincs már értelme az emberi életnek”.

A Vatikán figyelemmel kíséri a szovjet-lengyel ügy feloldását

Bern. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Basler Nachrichten vatikáni tudósítójának a pápa közvetlen környezetéből származó értesülése szerint a Vatikán különleges figyelemmel kíséri azokat a szovjet erőfeszítéseket, melyek Lengyelországot rábírnák a szovjet-cseh egyezményhez való csatlakozásra.

Amennyiben Lengyelország szovjet befolyás alá kerülne, — fűzi hozzá a tu-

dósító, — ugy az ilyen fejlődést nem nézhetné közömbösen a Vatikán.

KIBŐVÍTIK AZ OROSZ VEZETÉS ALATT ÁLLÓ LENGYEL HADSEREGET

Stockholm. (EP). A Szovjet-unióban harcoló lengyel hadsereget, amely orosz vezetés alatt áll, jelentékeny mértékben kibővítik. A Ny Dag című svéd

Ciano grófné és a fasiszta nagytanács négy más tagjáná végrehajtották a halálos ítéletet

Verona. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A veronai rendkívüli törvényszék ítéletét, melynek értelmében a fasiszta nagytanács tagjait: Ciano gróf volt külügyminisztert, De Bono tábornagyot, valamint Gotthardt, Marinelli és Pareschi volt fasiszta vezetőket halálbüntetéssel sújtották, kedden délelőtt 9 óra után néhány perccel végrehajtották. Golyó által végzették ki őket.

Cáfólják Mussolini egészségi állapota megrendülésének hírért

Milano. (TP). Hivatalos olasz helyről közlik: Külföldön hírek terjedtek el Mussolini egészségi állapotának megrendüléséről. Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Roosevelt üzenete a kongresszushoz

Stockholm. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelentése szerint Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett üzenetében kérte, hozzanak törvényt a kötelező nemzeti munkaszolgálat bevezetésére, mert ez feltétlenül szükséges valamennyi erő és tartalék mozgósítására, a győzelem érdekében és a sztrájkok megakadályozására, az egész háború tartamára. Egyben Roosevelt elnök a közterhek elosztása terén „a valóság alapján álló programot” sürget, javasolja a háborúval kapcsolatosan létrejött kereskedelmi megállapodások felülvizsgálását, hogy elejét vegyék a mértéktelen haszonélvezetnek. Javasolja az elnök az élelmiszer-árak szabályozását és a mezőgazdasági termékek legalacsonyabb beszerzési és legmagasabb eladási árának megállapítását. Ezzel kapcsolatban az 1942-ben hozott gazdasági árszabályozási törvény hatályának meghosszabbítását is szükségesnek tartja.

„AZ ELSZIGETELŐDÉS TRAGIKUS HIBAI NEM FOGNAK MEGISMÉTLŐDNI”

Roosevelt elnök a továbbiakban kijelenti, hogy az Egyesült Államok a moszkvai, valamint a kairói és teheráni értekezleteken „nagyarányu és igen részle-

kommunista lap moszkvai forrásból arról értesül, hogy eddig két gyalogsági hadosztályt állítottak fel. Ezek közül az egyik egy páncélosokból és tüzéségi csapatokból álló kisebb kötelék, viszont a másik egy közelebből meg nem határozható különleges alakulat. Az új kötelékek kiképzése most van folyamatban. Az első vadászpilóta-erő, amely kizárólag lengyel katonákból áll, rövidesen szintén teljes kiképzést nyer.

tes tervekben” állapotok meg és nem fognak többé megisméjlődni, az elszigetelődés tragikus hibái.” A szóbanforgó értekezleteken megvitattott legfőbb elv és cél röviden ebben a szóban foglalható össze: „biztonság.”

Ezután az elnök újult azokra a távolságokra, melyek a szövetségeseiket kitűzött céljaikról még elválasztják és óvta a közvéleményt a túlzó derülőlajlásról, a veszélyek lebecsüléséről. Hangsúlyozta, hogy a moszkvai, kairói és teheráni értekezleteken megvitatták a jövő béke számos kérdését is, melyeket teljesen nyíltan és a teljes összhang légkörében tárgyaltak meg. Ebben a vonatkozásban az Egyesült Államoknak bizonyos kötelezettségeket is kellett vállalnia. Kína, a Szovjet-unió és Nagy-Britannia is „valóban egységes” annak a ténynek felismerésében, hogy minden nemzetnek szükségszerűen érdeke, hogy részt vegyen „a tartós béke rendszerében, amely korlátlan katonai ellátásban aláhelyezi Németországot, Itáliát és Japánt.”

BERLIN MEGJEGYZÉSEI

Berlin. A német távirati iroda foglalkozik Roosevelt elnöknek az amerikai néphez kedden este intézett üzenetével és megállapítja, hogy az üzenet határozott csalódást okozott mindazoknak, akik a karácsonyi üzenet alapján közelebbi felvilágosítást vártak a moszkvai és teheráni határozatokról. Roosevelt szavai ezáltal is nagy általánosságok körüli mozgatra és első sorban annak az igazolására szolgálnak, hogy az amerikai népnek újabb terheket kell majd elviselnie és az eddigi erőfeszítések még nem elegendők ahhoz, hogy megnyerjék a háborút.

Berlinben ezenkívül Roosevelt megállapításából azt olvassák ki, hogy Moszkvában és Teheránban az Egyesült Államoknak bizonyos tekintetben le kellett maguká kötniök. Az már közömbös, hogy valamilyen ritkos megállapodás jött-e létre, vagy sem, mert a politikai események alakulása megerősíti azt, hogy Anglia és az Egyesült Államok nem tessik vitássá a Szovjet számára a Roosevelt által hirdetett biztonságot.

Jelentéseink a harcok teréről

Német különjelentés 123 amerikai repülőgépről lelövéséről

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás különjelentést adott ki, amely szerint január 11-én a kora reggeli órákban északamerikai bombázók néhány közép-németországi helyiséget támadtak meg. Mivel a német elhárítás azonnal működésbe lépett, az ellenség nem tudott összefogott hatást elérni. Az eddig érkezett és még nem teljes jelentések szerint a német vadászgépek, a rombolók és a légvédelmi ütegek a német birodalom területe, valamint a nyugati megszállott területek fölött 123 északamerikai repülőgépet lőttek le, melyeknek legnagyobb része negymotoros bombázó volt. Az ellenséges repülőgépek és repülőszemélyzet nagy veszteségével szemben a németek mindössze két vadászgép személyzetét veszítették el, hét további német gép személyzete még hiányzik.

Pogrebistyeől délkeletre súlyos elhárító harcokban állanak a németek

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti: A keleti harctéren Iercstől észak-

eredménytelenek maradtak az oroszok újabb heves támadásai.

Kirovograd körzetében az ellenség nyomása tovább tart. Lendületes ellentámadással egy német felderítő osztag visszaszerzett egy elveszített helyiséget és egy fontos gazdasági területet. Ezenkívül számos foglyot ejtett és 12 szovjet ágyút zsákmányolt.

Cserkasszitól dényugatra a szovjet csapatok több előretörése meghiúsult.

Pogrebistyeől délkeletre a német csapatok súlyos elhárító harcokban állanak az előnyomuló szovjet erőkkel. A városról dényugatra a német csapatok ellentámadással tényleg is eredményesek voltak. Az egyik páncélos hadosztály csapatai megsemmisítettek egy szovjet páncélos dandárt és közben 50 ágyút zsákmányoltak.

Berdicsévtől nyugatra és Novograd-Volinszktől nyugatra a szovjet több helyi előretörését visszavetették.

Rjecicszánál heves harcok vannak folyamatban.

Vitebszk körzetében ismét meghiúsult a szovjet csapatok valamennyi támadása, különösen a városról délkeletre szorított szovjet csapatok igen nagy veszteséget. E harcokban 66 szovjet páncélos megsemmisítettek és 15 ágyút zsákmányoltak.

A két legutóbbi napon a keleti arcvonalon összesen 359 szovjet páncélosi és 43 repülőgépet semmisítették meg.

Dél-Olaszországban Venafrotól nyugatra a súlyos elhárító harcok tovább tartanak. Cervaro helyisége és ettől északkeletre egy hegycsúcs, kemény harc után elveszett. Az arcvonal többi szakaszán csupán csekély helyi harci tevékenység volt.

Különjelentés már megemlékezett arról a súlyos veszteségről, amelyet január 11-én délelőtt északamerikai bombázó-kötelékek szorítottak a német birodalom középső részére ellen indított támadásnál. A legújabb megállapítások szerint a támadások elhárítása közben 136 amerikai repülőgépet lőttek le, ezek között 124 negymotoros bombázó, amelyek még céljuk elérése előtt pusztultak el. További ellenséges repülőgépek megsemmisítése is valósult.

BERLIN: A TELI OFFENZÍVA A SZOVJET ÁLTALANOS OFFENZÍVÁJA LETT

Berlin. (Tp). A szovjet hadvezetőség múlt év december 24-én kezdte a téli offenzívát egy aránylag kis szakaszon és pedig Kievtől nyugatra. Azóta az offenzíva napról napra nagyobb területre terjedt ki és közben majdnem az egész frontot átfogja az offenzív hadműveletek sora, északon Neveltől egészen délig Nikopolig. Egy olyan arcvonalon, amelynek hossza legalább 1200 kilométerre tehető, a közben beállott frontelhárításokat nem számítva, ez idő szerint mindenütt a legsúlyosabb harcok folynak.

A téli offenzíva a Szovjet általános offenzíva lett, amelynek terve és a keresztülvitel módja arra enged következtetni, hogy stratégiai szempontból döntő eredményekre törekszik. Ennek a célnak az érdekében a Szovjet a legfontosabb gyűjtőpontokon emberben és nehéz támadó fegyverekben s legerősebb összpontosításokat hajtott végre. A keleti harctér nagy csatája megszakítás nélkül és egyre fokozódó erővel tart és a gyűjtőpontokon lankadatlan hevesekkel dúlnak a harcok.

keletre a szovjet csapatokna csztarepülőkel támogatott erős támadásait sikeresedrett harcokban visszaverték. Dnyepropetrovsktől dényugatra szintén

Legújabb

Tito és Mihájloviics hadserogének egyesítését tervezik?

Kairó. (Tp). A menekült jugoszláv kormány átalakítása érdekében Kairóban az utóbbi napokban tárgyalások folytak. A Daily Telegraph című londoni lap kairói tudósítója szerint terveket dolgoznak ki, amelyek alapján egyesíteni kívánják Tito tábornagy és Mihájloviics tábornok hadseregét. Az így egyesített csapatok főparancsnokságát a jövőben Péter volt jugoszláv király venné át. Péter király kijelentette, hogy személyesen szeretne Titóval tárgyalni. A jugoszláv partizánoknak Kairóban tárgyaló bizottságát értesítették Péter király kívánságáról.

Flandin volt francia miniszterelnök bíróság elé kerül

Algír. (Tp). Az algíri katonai bíróság, az igazságügyi biztos bejelentése alapján a napokban kezdi meg Flandin volt francia miniszterelnök és társai politikai bűnperében a tárgyalást. Az ügyben összesen 286 személyt vontak perbe.

Arad mellett, marosmenti 135 holdas elsőrendű szántóföld 20.000.000 HATSZEK. Arad, Carol körút 17. Távbeszélő 16-95. Bej. szám 295-937.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

Függelék:

OSÁKANY BELA dr.
és
TAKATS LAJOS dr.

43

Az államháztartás jogszabályait illetően megkezdődött a rendeltetési évről szóló évi költségvetésről szóló törvény hatályon kívül helyezése tovább folyik. A katonai és polgári ellátási államtitkárság rendelete ezáltal a marha-, sertés- és juhhus minden napi szabad fogyasztásának újabb kiemelésén kívül megengedi az említett húsféléken kívül a borjúhús, szopos malacnak és bárányhús mind helyi előállítására, mind pedig kivitelre való vágását is. A rendelet — amelyről egyébként már beszámoltunk — hozzáfűzi, hogy azokban a helységeken, ahol a rendelkezésre álló húsmennyiség elegendő volt szükségessé teszi, az illetékes hatóságok intézkedjenek a húsok jegy ellenében történő kiszolgáltatásáról. (M. O. 1944 I. 5., 1945. számú rendelet.)

Szintén az államtisztviselői ellátás környitását jelenti a katonai és polgári ellátási államtitkárság újabb rendelkezése. A rendelettel január 31-ig meghosszabbította azt a határidőt, ameddig a lakosság a fehér liszter korlátlan mennyiségben és minden alkalmán nélkül vásárolhatja.

Az államtitkárság egy másik rendeletével arra kötelezte a konzerv-, gyümölcsész és fűszeriparát, hogy sürgősen tegyenek jelentést az államtitkárságnak a következő adatokról: A gyár megnevezése, pontos címe, a havi termelési képesség (25 munkanapot számítva egyenként 8 órával) és a készpénz nagysága. Közülük kell ezen kívül azt is az államtitkársággal, hogy 1941. január 1-én milyen mennyiségű nyersanyag állt raktáron, milyen mennyiségű készárú volt és végül, hogy 1943. december hónapjában milyen mennyiséget adtak el. A jelentést az utóbbi adatokról minden hónap 10-án és 15-én meg kell ismételni. (Argus, 1944. január 10., 9200. szám.)

A szőlőtermelőknek közelről érthető a szeszegycsúszás vezérigazgatóságának az a határozata, amelyvel január 1. és április 30. között megengedte a nemes és direkttermő szőlőből származó borspeprének palinkává való főzését. A palinka főzéséhez az illetékes adóhivatal engedélyre van szükség. (Argus, 1944 I. 6., 9138. szám.)

Megállapítás nyert, — mondja egy most megjelent rendeltetvény indoklása — hogy közszűrésel ellen indított közigazgatási vagy fegyelmi vizsgálatok során a kihallgatott tanúk és felvilágosítottak szülői személyek hamis vallomást tesznek és ezzel a vizsgálattól elvesz meredő terelik. Az igazságügyi minisztérium ezért most rendeltetvényt készített. A rendeltetvény kimondja, hogy a fegyelmi vizsgálat során hamis tanuvallást néstévő személy, valamint az is, aki az általa tudott és az ügyre vonatkozó lényeges dolgokat nem mondja el. 1. évi 30. cikk 3. bekezdésében a büntethető. A rendeltetvény második szakasza a BTK. 279. szakaszához hozzáfűzi, hogy az ilyen ügyekben hamis felvilágosítást adó személyt a tanura megsabotál bűntetés felével sújtják. (M. O. 1944 I. 5., 1. számú rendeltetvény.)

Az okmányügyi polgári törvénykönyv hatályának Dél-Erdély területére való kiterjesztésével kapcsolatban az igazságügyi minisztérium felvilágosító rendelkezést adott ki. Nevezetesen arról van szó, hogy a román polgári törvénykönyv 246 és 276. szakasza értelmében a válás végleges kimondásáról szóló bírói határozatot a válás kimondását kérő személynek két hónapon belül a házasságkötés helyének anyakönyvi hivatalában be kell jegyeznie. A válásról szóló határozat bejegyzésének elmulasztása a házasságot érvényben lévőnek tekintik.

A pénzügyminisztérium a jövedelmezőségi arányszámok jegyzékében újabb változást, helyesebben csökkentést hajtott végre. Ezek: Bizományba kapott napilapokkal és folyóiratokkal való kereskedelem (hirlapiroda) 25 százalékról 20 százalékra; kőolaj-termékekkel való bázaló kereskedelem 6 százalékról 5 százalékra; vashordók és tartályok, egyszerű, elvezett és litográfált bádorgedobozok, fognép részére való tubusok, stb. gyártása 8 százalékról 7 százalékra; mészárszékek kisimben való árusítása 6 százalékról 5 százalékra; kőbász-, felvágótáru, szalmái és konzervált hus kereskedelme 11 százalékról 8 százalékra; fűrészárú és épületfa kereskedelme 12 százalékról 10 százalékra; cipőkereskedelm 11 százalékról 10 százalékra; kerék- és kocsigyártó műhelyek 7 százalékról 6 százalékra; fahordó, láda és doboz gyártása 7 százalékról 6 százalékra; falemez (turnir) kereskedelme 12 százalékról 10 százalékra; nyersolaj vásárlása, másokkal való felolgoztatása és kőolajtermékek eladása 5 százalékról 3 százalékra csökkent. (M. O. 1944 I. 5., 280.294. számú rendelet.)

Összefoglaló ismertetés az 1943-ban életbelépett rendelettörvényekről

Közl.: PAAL JANOS (Első rész)

Az alábbiakban rövid összefoglaló és áttekintő ismertetést adunk az 1943. év folyamán életbelépett rendelettörvényekről, amelyek a Gazdasági és Jogi Figyelő olvasóit érik.

Az első szám a rendelettörvény sorszáma (1943-ban 866 rendelettörvény jelent meg), ezt követi a törvény elnevezése (pl.: a lakbérszedősek meghosszabbításáról, stb.), a hivatalos lap kelte és száma, amely a rendelettörvényt közölte, végül könnyebbésg végett a hivatalos lap oldalszámát is feltüntetjük. Bevezetjük a rendelettörvény lényegesebb rendelkezéseit ismertetjük röviden.

Január hónap

1. A mezőgazdasági hitelintézetek irányítását és működésük egybehangolását végző legfelső tanács felállításáról. 1943. január 1.; 4—5. oldal.

A mezőgazdaság pénzügyi támogatását műveleteit irányítja, egybehangolja és ellenőrzi a tanács. Elnöke a nemzetgazdasági miniszter vagy megbízottja, tagjai a nemzetgazdasági és pénzügyminisztérium egy-egy megbízottja, a Nemzeti Bank kormányzója vagy megbízottja, a mezőgazdasági hitelintézet (Creditul National Agricol) elnöke vagy megbízottja, a mezőgazdasági jelzáloghitel-intézet (Creditul Agricol Funciar) kormányzója vagy megbízottja, a falusi pénztár (Casa Rurala) elnöke vagy megbízottja, a falusi földhitelintézet (Creditul Funciar Rural) elnöke vagy megbízottja és végül a nemzeti szövetkezeti intézet (Institutul National al Cooperatiei) elnöke vagy megbízottja. A tanács havonként tartja üléseit.

4. A mezőgazdasági hitelintézet (Creditul National Agricol) újjászervezése. 1943. január 4.; 36—44. oldal.

A mezőgazdasági hitelintézet (Creditul National Agricol) újjászervezése. A tanács elnökének feladata a mezőgazdasági

nak hitellel és olcsó kölcsönrel való ellátása.

8. A románosított vállalatoknak nyújtott adókedvezmények. 1943. január 5.; 86—87. oldal.

Az egyenesadó-törvény 30, 31 és 32. szakaszában foglalt rendelkezésektől eltérően a románosított kereskedelmi és ipari vállalatok adóját a románosítás után készített első mérleg alapján állapítják meg. Eddig az időpontig az illető vállalatok a románosított megelőzően követték az adóösszegének felét fizetik, a megfélélt időtartamhoz viszonyítva. Románosított vállalatnak tekintik a törvény azt a céget, amely a román etnikai származású egyén nem-árja személytől vette át.

26. A betegségyógyászati járulékokkal kapcsolatos kthágások megtorlása. 1943. január 18.; 485—486. oldal.

A rendelettörvény értelmében

mindazok a magánszemélyek, akik akár fejlelmetes formájában, akár pedig saját kezdeményezéséből a betegségyógyászati járulékokkal kapcsolatban elkövetett kihágást hoznak az illetékes szervek tudomására, az ennek nyomán kiírt bírság 50 százaléka kárpák jutalom címén. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik a betegségyógyászati intézet ellenőreire is.

27. A szűres ócskafémek vásárlása és elosztása. 1943. január 19.; 540—542. oldal.

A rendelettörvény minden szűres ócskafémeket a hadjelszerelési és hadi termelési minisztérium részére zárolt. A rendelettörvény életbelépésétől számított, tíz napon belül és minden hónap első tíz napjára a két kilogrammnál nagyobb szűres ócskafém mennyiséget, bármilyen címen birtokolja valaki, be kell jelenteni. (Folytatjuk.)

„Jogom van hozzá!”

Írta: TAKATS LAJOS dr.

Emberrársaink körében igen elterjedt vélemény, amely az ilyen és hasonló kijelentésekben nyilvánul meg: „Jogom van hozzá és amhez nekem jogom van, azt tűzőn-vizen keresztül viszem”. Tehát azt, hogy bizonyos jogokkal felruházva az ember mindent megtehet a jogok érvényesítésére. A magabizó ember el sem tudja képzelni, hogy amikor „csak” jogait gyakorolja, eme tevékenységében őt bárki is korlátozhatja. A római jognak az a tétele, „qui suo iure utitur neminem laedit” szabad fordításban aképpen ment át a közudatba, hogy az aki csupán jogait gyakorolja ezért senkinek számadással nem tartozik.

Igy az a gépkocsivező aki az uttesten kódogró malacot elgázolja, holott ha idejében lefékezi a kocsit, azt elkerülhette volna, azzal védekezik, hogy a háziállatnak az udvaron a helye, őt senki nem kötelezheti, hogy kocsiját megállítsa. Az a

hitelező aki késedelmes adósa ellen a végletekig vezeti a bírósági eljárásokat, holott követelése már kelőképpen biztosítva van, szintén jogaira hivatkozik, amj a nagyközönség előtt teljesen elfogadható védekezésnek tűnik.

Azonban már a római jogban sem alkalmazták a fenti jogszabályt korlátlanul. Már abban az időben megbüntették azt, aki jogát csupán azért és olyan módon gyakorolta, hogy ezáltal másnak kellemetlenséget, kárt, okozzon.

Az első pillanatban különösnek tetszhet az a tétel, mely szerint a joggal is vissza lehet élni. Hiszen lehet a jogról egyáltalán szó, ha annak gyakorlása jogtalanságnak minősül?

Nézünk azonban meg közelebbről ezt a kérdést.

Minden jog bizonyos célt szolgál. A tulajdonjog azt, hogy a tulajdonos javait napórátlanul használhassa, házában lakhasson vagy azt bérbe adhassa; szántóföldjét művelhassa és terményét értékesíthesse a saját hasznára; a hitelező joga azt, hogy adósától tartozása megfizetését követelhesse, általában a jog tulajdonosa megkívánhatja, hogy jogát tiszteletben tartsák és az abból felváltó kötelezettségeknek eleget tegyenek.

De éppen ebből következik, hogy minden jog csak azt a célt szolgálhatja, amelyre hivatott és az aki jogát más célra használja, már visszaélést követ el és felelősségre vonható, ha ebből bárkinek kára származik.

A társadalmi kapcsolatok ma már olyan bonyolultak, hogy a száraz jogon felül szükség van egy magasabb közösségi érületre, mely az egymással közszor ellentétes jogok kiméletlen gyakorlását letompítja, a társadalmi együttélés követelményeinek megfelelően és kötelességévé teszi mindenkinek azt, hogy jogát úgy gyakorolja, hogy az embertársainak minél kevesebb kellemetlenséget vagy éppen kárt okozzon.

A tételes jog csak igen nehezen és igen óvatosan tart lépést a jogfejlődéssel. Hazai jogrendszerünkben alig akad jogszabály, amely a jog viszonylagos jellegét törvényerőre emelte volna. Joggyakorlatunk azonban az utóbbi időben nagy nladást mutat.

Ambár az osztrák polgári törvénykönyv 1305. szakasza megszabja, hogy az aki jogait a törvény keretén belül gyakorolja, nem felelős azokért a károkért, melyeket ezzel másoknak okoz meg-

tozást, helyesebben csökkentést hajtott végre. Ezek: Bizományba kapott napilapokkal és folyóiratokkal való kereskedelem (hirlapiroda) 25 százalékról 20 százalékra; kőolaj-termékekkel való bázaló kereskedelem 6 százalékról 5 százalékra; vashordók és tartályok, egyszerű, elvezett és litográfált bádorgedobozok, fognép részére való tubusok, stb. gyártása 8 százalékról 7 százalékra; mészárszékek kisimben való árusítása 6 százalékról 5 százalékra; kőbász-, felvágótáru, szalmái és konzervált hus kereskedelme 11 százalékról 8 százalékra; fűrészárú és épületfa kereskedelme 12 százalékról 10 százalékra; cipőkereskedelm 11 százalékról 10 százalékra; kerék- és kocsigyártó műhelyek 7 százalékról 6 százalékra; fahordó, láda és doboz gyártása 7 százalékról 6 százalékra; falemez (turnir) kereskedelme 12 százalékról 10 százalékra; nyersolaj vásárlása, másokkal való felolgoztatása és kőolajtermékek eladása 5 százalékról 3 százalékra csökkent. (M. O. 1944 I. 5., 280.294. számú rendelet.)

Az utóvalhez szükséges adóbizonylat kiadásával kapcsolatban a pénzügyminisztérium tájékoztatta a bizonylatok kiállításával megbízott pénzügyigazgatóságokat, hogy a bizonylatban a csatlakozó helyzetén kívül a feleség és a 18. évüket betöltött gyermekek adóügyi helyzetét is tüntessék fel. A rendelkezésről a minisztérium értesítette a rendőr-vezérigazgatóságot is. (Tim-pul, 1944 I. 7., 2389. szám.)

A földművelésügyi minisztérium — mint megírta — megszabta a tavaszi időnyben

textilnyelvényekkel bevetendő terület nagyságát. E szerint kenderrel 100.000 hektárt, lennel 80.000 hektárt és gyapottal 100.000 hektárt vetnek be. (Tim-pul, 1944 I. 7., 2389. szám.)

A zsidóknak a gazdasági életben való foglalkoztatásáról intézkedik egy most megjelent munkügyi miniszteri rendelet. E rendelet értelmében egyetlen vállalatnál vagy cégnél sem működhetik semmiféle formában olyan zsidó férfi vagy nő (tekintet nélkül korára), akinek a zsidóügyek kormánybizottsága foglalkozás-gyakorlási engedélyt nem állított ki. A kiadott engedély csakis annál a vállalatnál vagy cégnél jogosít a foglalkozásra, amelynél az engedély tulajdonosa a kiállítás idején volt. (M. O. 1944 I. 5., 100.990. számú rendelet.)

Az egészségügyi minisztérium rendelkezése értelmében a jövőben kozmetikai cikket csak a vegyszeti és gyógyszerészeti intézet elemzése és a vegyszeti és gyógyszerészeti bizottságnak erről szóló engedélye után lehet forgalomba hozni. A kozmetikai cikket készítő laboratóriumoknak és az ilyen cikket árusító üzleteknek a miniszteri rendelet harminc napot engedélyezett az elemzés elvégzésére és az engedély megszerzésére. (M. O. 1944 I. 7., 13.266. számú rendelet.)

A munkügyi minisztérium új záróra-rendeletet léptetett életbe a braşovi-brasóví Lőrízletokr. (M. O. 1944 I. 4., 97.652. számú rendelet), valamint a Timis-Torontal-Temes-Torontál, Caras-Rvassó és Severin-szörény megyei városok üzleteire. (M. O. 1944 I. 4., 99.699. sz. rendelet.) (g. j.)

A Déli Hirlap gazdasági és jogi hírelője

(Folytatás a 3-ik oldalról)

A joggyakorlat sok esetben kártérítésre kötelezte azt, aki jogával — amár a törvény keretein belül — de kizárólag kellemetlenkedési céllal élt. Így kártérítésre kötelezte azt a háztulajdonost, aki házának javításai munkálatait a husvéti ünnepek előtti napokon végeztette el és a ház homlokzata előtt felállított gerendákkal bérlelőnek üzleti forgalmát korlátozta. Hasonlóképpen kártérítésre kötelezte vagy pedig végrehajtási jogát korlátozta annak, aki adósa ellen vezetett végrehajtási eljárás során követelésének biztosításán túlmenően — amár törvényes — intézkedéseket fogantatott.

Az első tételes jogszabályt törvényhatalmunkban, amely a jog viszonylagos jellegét domborítja ki, a munkaszüneti napokról szóló törvény 73. szakaszában találjuk. Ez a rendelkezés kimondja, hogy az a munkaadó, aki felmondási jogával indokolatlanul éli, kártérítéssel tartozik. Első eset, hogy valakit törvény kötelez arra, hogy előzetesen indokolja meg törvényadta joga gyakorlásának szükségességét.

A délerőlyi területekre 1943 szeptember 15-i hatállyal kiterjesztett román polgári törvénykönyv tételes jogszabályt a most tárgyalatka nem tartalmaz, azonban különösen a francia jogelmélet

és joggyakorlat hatása alatt a bíróságok igen széles területen alkalmazzák az ebből folyó jogelveket.

Igy kártérítésre ítélték azt, aki szándékosan s tudatosan alaptalan keresetet adott be; azt aki a perben tudatosan alaptalan védekezést adott elő és ezzel az ügy kibontakozását késleltette; azt aki végrehajtást vezetett adósa ellen, amár követelése már biztosítva volt, valamint azt aki a végrehajtási eljárás alatt akkor is folytatta, miután a már lefoglalt vagyontárgyak követelését kellőképpen biztosíthatták. Igen gazdag az a joggyakorlat, amely a tulajdonjog gyakorlásának tilkapságait igyekszik elfojtani, különösen a szomszédi viszonyból eredő elletek tekintetében.

Amint a fentiekből kitűnik a jog fejlődése új utakat nyit az emberek egymáshoz való viszonyát meghatározó jogszabályok birodalmában. A közösségi élet, az ember egymásrataltsága a jog területén is szükségessé teszi az egyéni érdekek a közösségi érdek alá rendelését. Jogról nem beszélhetünk csak akkor, ha az az egyéni érdeket úgy szolgálja, hogy abból sem a közösségre, sem pedig embertársainkra hátrány nem származik, olyan hátrány, mely túlszög a társadalmi élet szükségszerű korlátain

Az üzleti könyvek láttamozása

Újabb tudnivalók

A Figyelő múlt számában megirtuk, hogy a január 1. után továbbra is használatban maradó régi üzleti könyvek lapjainak kézjeggyel való ellátására (parafálására) vonatkozó közelebbi intézkedések hiányoznak. Az azóta eltelt idő alatt a timisoarai-temesvári kereskedelmi és iparkamara közbenjárására a törvényszék arra a gyakorlati álláspontra helyezkedett, hogy a lapló és leltárkönyv lezárása alkalmával kérelmezett záradékolással egyidejűleg a zárlat után üresen maradó lapokat bírói kézjeggyel ellátja, ha ezt a felek záradékolási kérelmük kapcsán külön is kéri és ha az üresen maradt lapok után járó laponkénti 5 lej bírósági helyegyet esatolják.

Az 1943 július 24-én életbeléptetett pénztárkönyvekre nem kötelező a kézjeggyel való ellátás, mert e pénztárkönyv lapjait a törvényszék már használathá vétele előtt láttamozta. E könyvek

tehát csak záradékolással láttandók el. A bíróság kivételesen záradékolja a pénztárkönyvet akkor is, ha elnézésből a könyvbe az új esztendő néhány napjának tételét be is vezették. Ez esetben a kérvényező kérvényében ezt a tényállást tüntesse fel.

A törvényszék a zárlati záradékolással kapcsolatban megszabja, hogy a bemutatott könyvek fedőlapjára rá kell vezetni a könyv törvény szerinti elnevezését (pl. Registru de Cassa, Jurnal, Cassa Jurnal stb.), továbbá a cég nevét, székhelyét és cég hivatali bejegyzési számát. A záradékolás végett benyújtott könyveket közvetlenül a zárlati tételeket követő helyen egyszerűen alá kell írni. Egyeszerű aláírással a törvényszék jegyzői hivatala nem elégszik meg, hanem a cég-helyező alkalmazását kívánja.

Megegyezik, hogy a főkönyv és a másolatkönyv nem esik láttamozási és kézjeggyel való kötelezettség alá. (:)

Kérdezzon — mi fele'ünk

K. I. APAD. Uradalmi intézők és erőfőkerülők részére nincsen megállapítva törvényes legmagasabb járandóság. Ami a fizetés felső határát illeti, engedély nélkül az 1939 december hónapi fizetés háromszorosára adható. Ennél magasabb fizetéshez az országos ár-kormánybiztoság előzetes engedélye szükséges. (:)

T. I. ARAD. Miként a Figyelő egyik előző számában megirtuk, a készletmennyek, eladási árát, felfogásunk szerint, csak a gyáraknak kell az ár-kormánybiztoságtól jóváhagyatniok. A kisipar nem tekinthető gyáriparnak, e szerint a kisiparos csupán arra köteles, hogy ár-jegyzékét aláírásával ellátva műhelyében és eladási helyiségében kifüggesse. (:)

ÖZV. K. K.-NE, ORAVIȚA-ORAVICABĂNYA. A hivatalos lap 1943. szeptember 6-i számában közzétett minisztertanácsi naplóban megállapított árágasági pótlék a régi nyugdíjasokra is vonatkozik, vagyis azokra, amelyeket az 1943. július 11-i új nyugdíjörvény alapján nem számítottak újra. A drágasági pótlék az után az alapfizetés után számítandó, amely szerint a nyugdíj megállapítása történt. A pótlék 100 százalékos nyugdíj esetén 3000 lej fizetésig 50 százalékos, 4000 lejig 45 százalékos, 8000 lejig 40 százalékos. Ezen felül 12.000 lejig a pótlék 3500 lej, 15.000 lejig 4000 lej, 20.000 lejig pedig 4500 lej. A 20.000 lejnél magasabb fizetések után megállapított 100 százalékos nyugdíjra 5000

lej drágasági pótlék jár. (—s—)

G. M. ARAD. A hatvanadik életévet betöltött egyen a munkaszolgálat megváltása alól csupán akkor mentesül, ha évi jövedelme 10.000 lej nem haladja meg. (—s—)

Z. A TIMISOARA-TEMESVÁR. A lakbértörvény 19. és 20. szakasza bizonyos esetekben ugyan feljogosította a háztulajdonost arra, hogy bérlelőjét kilakoltassa ha ingatlan lakás céljára szükség. Ennek a jognak a gyakorlását azonban a törvény 26. szakasza a törvény életbelépésétől számított 10 napos határidőhöz köthette, amely régen lelett. Tessék a háztulajdonosnak ajánlott levélben válaszolni és közölni, hogy a felmondást nem fogadja el. Tekintve, hogy kilakoltatás csupán bírói uton történhetik, a háztulajdonos által esetleg indítandó perben lesz alkalma védekezni. (—s—)

Határidő napló

JANUÁR 20:

Az 1943 évi gypotermés beszolgáltatása. A gyapju beszolgáltatásának végső határideje.

A december 16-i ár-kormánybiztosági rendelettel megszabtott főlvgóttárah eddig a napig maradnak érvényben

Sertés-vagy marhabusból készített szárazkolbász, krakkói, sertésnyelv, májas-és véroshurka, füstölt bus és füstölt sonka (csonttal) eddig a napig hozható csak forgalomba.

Jan. 14, péntek
R. k.: Hilar püspök
Protest.: Bódog
Ortod.: Simai vt.

Napfelte: 7 ó 44 p
Napny.: 16 ó 34 p
Holdk.: 20 ó 38 p
Holdny.: 9 ó 56 p

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timisoara I., Bulevardu Regina Maria 9, kiadóhivatal: I., Piata Bratianu 3, szám.

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-18.
Előfizetési ár a lap házhos való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 120 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Araden előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Melianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— A Református Nőszövetség teadélutánja. A timisoarai-temesvári Református Nőszövetség január 16-án, vasárnap délután négy órai kezdettel a református házban lévő gyülekezeti teremben teadélután rendez. A bevételt a Vöröskereszt céljaira és a szegények segélyezésére fordítják.

— Megkezdődött az aradi kereskedők és iparosok tanfolyama. (Saj. tud.) Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekelte kereskedőkkel és iparosokkal, hogy a karácsonyi ünnepekre megszakitott továbbképző-tanfolyam ismét megkezdődött.

— Erdemes ügyvéd halála. Timisoara-Temesvárott rovid betegség után elhunyt Róna Ignác dr. ügyvéd, a timisoarai-temesvári ügyvédek nesztora, 88 éves korában. Róna Ignác dr. annak idején előkelő szerepet vitt a város társadalmi életében. Valamikor a városi képviselőtestület első virilista tagja volt s mind a közéletben, mind az ügyvédi kamarában tekintélyes egyéniség volt. Alapítótagja volt a szinpatrólo egyesületnek s minden közérdekű megmozdulás az első sorokban találta. Róna Ignác dr.-t holnap, pénteken délután 4 órakor temetik a belvárosi temető Schlauch-féle kápolnájából.

— Az első villamos-szerencsétlenség Araden. (Saj. tud.) A néhány nappal ezelőtt üzembe helyezett aradi villamos, amelyet egyelőre benzinnmotor vontat, máris súlyos szerencsétlenséget okozott. Az evangélikus templom előtt elütötte Popa Ioan nyugdíjas törvényszéki tisztviselőt és mindkét lábát levágta. Kórházba szállították. Állapota súlyos.

— Aradi útlelek új zárórája. (Saj. tud.) Arad- és Bihar-Biharmegye városaiban az alábbi új zárórarendőlet szerint nyitják és zárják az üzleteket: borbélyok, fodrászok, pénzügyészek és vállalati irodák, pékségek, zöldség- és tojáskereskedések, tej-és halcsarnokok délben 1—3 óra között vannak zárva, este pedig 7 órakor zárnak, szombaton és ünnepet megelőző este egy órával később. Mészárszékek déli zárórája 1—4, míg este 3 óra, szombaton és ünnepet megelőző este egy félórával később. Fűszertüzletek és szatécok fél 8—1-ig és 3—7-ig tartanak nyitva, ahol pedig nincsen alkalmazott, ott reggel már 7 órakor nyithatnak. Az esti záróra szombaton és ünnepet megelőző nap 8 órakor van. Minden más üzlet délelőtt 8—1 és délután 3—5 óra között tarthat nyitva. Papír-és könyvkereskedések reggel már fél 8 órakor nyithatnak, este pedig 6 órakor zárnak. Szombaton és ünnepet megelőző nap a fenti üzletek zárórája egy órával később van. A vas-áru üzletek szombaton délután nem nyitnak. Bobbélyok fél 8—1 és 3—7 óra között tartanak nyitva, szombaton és ünnepet megelőző nap a belvárosiak este 9 órakor, a külvárosiak pedig 10 órakor zárnak. Női-fodrászok 8—1 és 3—fél 8-ig dolgoznak szombaton és ünnepet megelőző este 9 órakor zárnak. A kereskedelmi és ipari vállalatok irodái délelőtt 8—1, délután 3—6 óra között nyitnak, szombaton a déli záróra 2 órakor van, délután szünet, de egy-egy tisztviselő felváltva berendelhető az irodába. Pénzügyészek délelőtt 8—2 között dolgoznak, kedden és pénteken délután is, 4—5 óra között.

— Dudás Miklóst a munkácsi egyház megye apostoli kormányzójává nevezték ki. (Róma). Az Osservatore Romano közli, hogy XII. Pius pápa Dudás Miklós hajdudorogi püspököt, a munkácsi egyházmegye apostoli kormányzójává nevezte ki.

— Az aradi munkafelügyelőség közleménye. (Saj. tud.) A munkaügyi minisztérium két hónappal ezelőtt felszólította a kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy készítsenek kimutatást alkalmazottaik sport-tevékenységéről. Az aradi munkaügyi felügyelőség most közli az érdekelte vállalatokkal, hogy a kimutatást január 15-ig kell benyújtatniok.

— Csecsemőgondozók kiképzése. A timisoarai-temesvári Magyar Négyelet vezetése alatt álló dr. Kakuk-csecsemőotthon alkalmazt nyújt a fiatal leányoknak arra, hogy csecsemőgondozónői tanfolyamat végezzenek. Az intézményben erre az emberbaráti hivatásra mind az elméleti, mind a gyakorlati tudás megszerzésre lehet. A jelentkezés határideje január 20-ig hosszabbították meg. A jelentkezéseket a következő címre kell beküldeni: Timisoara, II., Piata Detunata 7. Ugyanott szóbeli, vagy levélnél felvilágosítás is kapható.

— A timisoarai-temesvári lakás hivatal közleménye. A Timis Torontal-Temes Torontal megyei prefektura mellett működő lakás hivatal újból tudomására hozza a háztulajdonosoknak és főbérlelőknek, hogy az érvényben lévő rendelkezések értelmében minden megírt lakás vagy butorozott szoba a lakás hivatal részére záróltnak tekintendő. A megírt lakásokat és butorozott szobákat haladéktalanul be kell jelenteni a hivatalnak. A rendelet ellen vétő személyek lakás szerződésüket megsemmisítik, az ingatlan elrekvirálják s a bérlet és tulajdonost a lakásból kilakoltatják.

Dr. Windholz Béla

Arad, Melianu-utca 4.

CELU DATOS FERFI

— A vagyonomat kizárólag törhetetlen szorgalmammal és energiámmal készíthetem.

— Ne mondja! En ugy tudtam, hogy örökölne a vagyonomat a nagyménjétdől.

— Ugy is van, de tizenöt éven át domínó! kellett vele játszanom.

MENYASSZONY-JELŐLT

— De kislányom, — szól a papa fejét csóváva, — hogyan képezed, hogy hozzámehetsz ehhez a fiúhoz? Híszem haterzer lejből nem tudok egy hónapig megélni.

— Ó, apukám, — feleli ragyogó szemmel az ifju hölgy, — fogalmad sincs róla, milyen hamar elmúlik egy hónap!

A MONITORUL OFICIAL, bucuresti hivatalos lap részére, közgyűlési meghívók, mérlegek és bármely más közlemény meghirdetését, valamint előfizetések (előfizetési meghosszabbítások) felvételét vállalja és pontosan elintézi a

RECLAMA

hirdetőiroda, Arad, Emnescu-utca 4. szám. Távbeszélő: 17—11. Postai megbízásokat pontosan elintézőnk. — Bejegyzési száma: 167/942.

Olosz Lajos dr. főszerkesztő gyászja

Timişoara-Temesvár. Chisăneiu Criş-Kisjenőről kaptuk azt a szomorú hírt, hogy főszerkesztőnk édesanyja, özvegy Olosz Lajosné, egy esztendeig tartó súlyos betegség után, 75 éves korában elhunyt. A nemes- és áldottlelkű édesanya hajála mély megilletődést keltett mindazok szívében, akik ismerték. A fiára, Olosz Lajos dr.-ra és családjára rázúdult csapást az Isten akaratában való megnyugvason kívül enyhítheti a megbecsülésnek és az őszinte részvételnek az a sok jele, amely az elhunyt utolsó átján megnyilatkozott.

Özvegy Olosz Lajosné temetése január 11-én ment végbe. A község papjai és lakosai, az értelmiségiek és a fiatal nép, ott állottak a végső tisztelt-ádkor a koporsó körül, megemlékezvén arról az emberiségről, odaadó szolgálatról, becsülést segítő akarásról, amellyel egykor Adea-Ágya község legyző-párja teljesítette feladatait.

A gyászszertartást Nagy Zoltán chisăneucrisi-kisjenői református esperes végezte, a sírnál Szilágyi Sándor pancotai-pankoti lelkes mondott megható búcsuzató imát. A temetésen Olosz Lajos dr. ügyvédársai is megjelentek. Részt vett a temetésen a Magyar Népközösség aradi szervezetének elnöke, Palágyi Jenő dr. és Dömötör László al-elnök, a népközösségi központ nevében Párecz György dr. országos főtitkár, hogy kifejezzék a bihor-biharmegyei népközösségi szervezet elnökének, Olosz Lajos dr.-nak, népközösségünk legősztinőbb részvételét.

A Déli Hírlap szerkesztősége és munkatársai, akik Olosz Lajos közelebbről ismerik és ezért tudják, hogy milyen fájdalmas csapás érte őt édesanyja elhunytával, megilletődve gondolnak rá a súlyos gyászban s kívánják neki a fájdalom és bánat enyhülését.

Házi hírek. Philipp Gyula kereskedő 69 esztendőskorában Timişoara-Temesvártól meghalt. Gyászolják: özvegy, Philipp Józsa, fiát, menyét és unokát. Temetése szerdán délután ment végbe. A család a részvéltatogatások mellőzését kéri. — Berghammer Mihály, pénzügygazdáltsági tisztviselő, életének 57-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön, a hó 13-án, d. u. 3 órakor lesz az aradi felső temető halottasházából. — Bergintz Gusztáv 35 éves korában Áradon elhunyt. Temetése csütörtökön január 13-án megy végbe az aradi felső-temető halottasházából.

Ügyeletes gyógyszerárak. Január 13. csütörtök. Árad: Lager (Regina Maria-körút 25), Berger (Saguna-ut és General Ceanda-ut sarok). — Timişoara-Temesvár: Belváros: Ionescu (Mercy-utca), Gyárvaros: Sandovici (Dacilor-utca 10), Erzsébetváros és Józsefváros: Roxin (Axente Sever-út), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. — Január 14. péntek: Sibiu-Nagyszében: Dr. Binder Reisper-utca 9.

Pihenő

Írta: VAJDA MARIETTA

Mind a négyen hallották az óra csendjét, de egyik sem mozdult. A tanácsos ur feljebb húzta a paplant és megöröszült. A felesége alvást színel.

A két leány: Rózsa és Ella, a harmadik szobában éppen oly jól hallották az ébresztő-óra lármáját, mint az öregek, de nem vették tudomásul.

Hajnali öt óra volt. Az ablakredőnyöket vadul rázta a szél, és a kapu csikorogva birkózott egy kopasz bokor csapkodó ágaival. Az ablakréseken süvítve tolokodott be a jeges levegő.

Füstös, áporodott rendetlenségben várt a négy szoba takarításra. A konyhából nem hallatszott a szokott motozás és a furdószoba dermedt csendben ásitott.

A tanácsosné elkezeredetten fojtotta vissza lélegzetét. Ő nem kel fel, ha délig kell is felkúrdnie! Ott van a két leány, Rózsa és Ella. Utóvégre megkímélhetné az anyjukat. Igaz, hogy sohasem segítettek a háztartásban, mindig volt szakácsnő, szobalány. Ki tehet róla, hogy most ilyen zürzavar keletkezett? A szakácsnő epegőreccsel felszik a kórházban, a szobalány már tegnap este megszökött. Délutánra már itt lesznek az új alkalmazottak és a háztartás simán haladhat tovább a megszokott uton.

A harmadik szobából csendes szóvaltszürödött be. Rózsa és Ella zsörtölődtek. Biztosan a felkelés miatt. Ellának igaza van! Utóvégre összetörtén, kivörösödött kézzel nem mehet a tamitványai közé. Ma épen latin órája van a nyolcadikban és hivatalos látogatást várnak. Valami külföldi pedagógus ír jön. Már két hete emlegeti a dolgot.

Rózsát is meg lehet érteni. Hajnali három órakor fektült le. Délután meg völegényének édesanyja érkezik. Jön megnézni a választottat. Eddig nem találkoztak, mert az öregasszony valahol Erdélyben lakik.

Némi aggodalommal gondolt a bemutatkozásra. Rózsa már alaposan bent van az időben. Igaz, hogy nagyszerűen „tartja magát”, a férfiak huszonöt évesnek léleik, de az asszonyok szemét nem lehet megcsalni. Azok egykettőre lehántják egymásról a mesterséges fintarságot és üdeséget. Röntgen-pillantással hatolnak a látszat ködén keresztül.

Rózsának ma pihennie kell, s az arcát mindenféle pépekkel borogatni, hogy friss legyen és ne lássák meg rajta a harmincöt esztendő. Hiszen, ha vesszük, asszonynál ez még nem olyan veszedelmes kor, de leánynak bizony sok egy kicsit.

A tanácsosné csendes imára kulcsolta kezét. Csak még Rózsa szerencsésen férjhezmenjen! Askor minden probléma elintéződött, amit asszonyi élete követelt tőle. Minden kötelességét teljesítette családjával, gyermekeivel szemben.

A harmadik szobában elcsendesedtek. Ugy látszik, nem hajlandók felkelni. Nem akarnak futni, takarítani. A tanácsos ur egyenesen lélekzétvétele halán szürödött az asszony felé.

Kelletlen lassúsággal kattintotta fel a kis lámpát. Valami csodára várt, ami megmenti mindnyájuk kényelmét. Szinte el sem tudta hinni, hogy neki kell befűtenie, vizet felhozni a havas kútról.

Didergve dőlőzködött és halk léptekkel suhant a konyhába. Undorral nézte a tegnapi esti mosatlan edényeket. A boros, likőrös poharak aljáról furcsa, keserű szag párázott, a hamutálatok cigarettacsutkákat hevertek. Olyan volt a konyha levegője, mint a söntések ajtaján hajnalban kiáradó áporodott gőz. Kinyitotta az ablakot. Szélrohamb vágott arcába s haja pillanat alatt bederesedett. Tegnapi óta viharosra fordult az idő s meghozta a havat.

Megfrissült mozgással rakta meg a tüzet. Mosolyt aranyozott arcára a felpattogó lángok szikrája. Valami halvány emlék ködképe kezdett előbujni lelkében

és meleggé fűtötte szeme sugarát. Valamikor, a múltban vagy talán a másik életében — sokat kurgott így a tüzhely előtt. Leste a lobogó lángokat. Mindenki aludt s a hajnali ködben ő gyújtotta meg a tüzet, ő őrizte meg a fényt, a meleget a családnak.

Kis sóhajjal nyitotta ki az ajtót. Óvatosan vitte a vizesvödört, hogy zajt ne csapjon vele. Hadd aludjanak még szegények!

A veranda falán puha csomókban csillogott a hó. Mintha valamelyik hancurozó gyerek csapkofta volna oda. Az aprócska üvegtáblák szikrázva verték vissza a villanyfényt.

Ásitva bujt elő vakából a nagy vadászkutya. Meleg fejével az asszony kezéhez dörgölőzött. Sziklót, vinnyogott örömben.

— Pszt, Hektor, hallgass! — csitította az asszony és vigyázva lépkedett lefelé. A bolond állat szürkölve ténfergett körülötte. Ugy, mint az a másik kutya, valamikor husz évvel ezelőtt. Az volt a kísérelője, őrzője. El nem mozdult volna mellőle aranyért sem.

Az udvaron vastagon fektült a hó. Kövördereku oszlopok fején kevély cukorsüveg csillogott. A hóól terhesre hízta a fenyőbokrok a a kerítés hegyes vasscipkén lágú pehelyréteg lomposodott. A szomszéd házat süket csendbe takarta a fehér hópaplan. Meleg fénynyaláb ömlött ki egy távoli ablakról az útra. Az aranyos kékében süri pelyhek kavargtak. Játékosan kergették egymást.

Csikorogva tekeredett fel a kútlán. Kicsit lihegett, amikor a vödört felemelte. Hiába, az idő elvitte már fiatal erejét. Az évek végigkalapáltak erős szíven s minden év az elmúlás pusztító mérgecsempjét keverte vérebe.

Minden elmúlik. Élete már lefelé siklik. Merev szembogara már csak szürke foltnak látja az örömvárás lángoló szürét. Nem vár semmit, nem akar semmit!

Már tíz éve, hogy férje megváltozott. Ugy ének egymás mellett, mint két összeszokott igás. Béla egész nap a kuszónóban ül. Ha hazajön, nem beszél senkivel, csak zsörtölődik. Az is igaz, hogy ő is jön-megy a barátnőivel, de hát mit csináljon? Nem ülhet egyedül ithon. A leányok a maguk társaságával szórakoznak. Önálló, kenyérkereső mind a kettő, nem kívánhatják, hogy miatta lemondjanak a mulatságról.

Lihégy vitte fel a vödört. A konyhában már meleget sugárzott a tüzhely. Süvítő szélkölökök döngötték a kürt falat és fűtőrézre rohantak ki a kéményen. A fekete-tarka macska nyávogva dörszölődött lábához. Hektor szürkölve kaparta a verandaajtót.

Elérzékenyült mosollyal szedte elő a mosogató dézsát. Most már emlékezett. Emlékezett minden kis horgpadásra rajta. Alján a nagy kerek foltra, akkor verte le, amikor Ella majdnem magára rántotta a levesesfazekat. Hár-méves volt a kislány és Rózsa már pólyában gögicsélt. Édes kis baba volt mindkettő.

Halk csörrenéssel ütődtek össze a poharak, ahogy öblítette őket. Ugy ragyogott a víz a metszett üvegeken, mint az olvadó ezüst. A poharakat mindig szívesen mosta. Szerette túlkros csillogásukat, esilengelő hangjukat. Béla, a férje nevetett is rajta eleget.

Régi mulatok melegítették szívet, elmúlt örömök hangja visszhangzott füleiben. Földöntuli fényességgel bujt elő az emlékgug lomtarából egy régi kép.

Béla még kezdő hivatalnok volt. A hatalmas állami gépezet kicsike, jelentéktelen eszavarja. Két pici szobában szórakodtak. A szűkös fizetésből nem tellett cselédre, pedig ugyancsak ráfért volna a segítség. Ella, Rózsa sok dolgot adtak. Akkor voltak ilyen hideg hajnalok, mint ma. Nesztelenül mosogott a kony-

hában és Béla mégis felébredt! Hiába tiltakozott, tréfás erőszakkal kapta ki kezéből a konyharuhát. Mókázva törülgette az edényeket és kacagásuk felverte a gyerekeket. Ella hosszú hálóingben tipegett ki és két gömbölyű karját sikongatva tárta ki feléjük.

Halk sóhajjal egyenesedett ki. A mód, az idő, jégkérget font szívük köré s kacagásukat pckháloval szötte be. Elmult minden. Egyedül járják mindketten a ködös, őszi utakat és magányos lelkük hullnak az elmúlás csendjébe.

Csendes kis nyirkóssággal tárult az ajtó. Fáradsan villant szeme a zajra, de csillaggá tágitotta a boldogság. Béla, a szűkszávu, rideg tanácsos ur lopakodott be.

Meghatott mosollyal nyult a konyharuna után és ügyetlen kézzel kezdett a törülgetéshez.

— Édes! — sugta az asszony s imádságos öröm sugárzott az arcáról.

— Pszt, alszanak a gyermekek. — motyogta a tanácsos ur, s féltő mozdulattal tette le az asztalra a szőlőmosót.

A SVÉD ORSZÁGGYŰLÉS ÜNNEPELYES MEGNYITÁSA. (Stockholm). A svéd országgyűlés 1944. évi ülészakánának ünnepélyes megnyitása a svéd királyi palota országgyűlési termében ment végbe. A király, a királyi család tagjai, az ország legfőbb méltóságai, a külföldi diplomaták és az országgyűlés két házának tagjai jelentek meg a megnyitáson. Az országgyűlés két házának tagjai előzőleg formai ülést tartottak, amelyben megválasztották az elnököt az 1944. évre. A második kamara elnöke kijelentette, hogy Svédország eltöltött szándékai a szabadságra és önállóságra való jogát továbbra is megóvni. Ezért a svéd nép a régi politikai irányelvet követi: békét s szabadságot akar. Az elnök ezzel kapcsolatban hangsúlyozta még, hogy az országgyűlés új ülészakától nem kell szennazókat várni. A tavaszi ülészak első ciklusa májusban ér véget. (Tp.)

KÉTEZER FŐRE EMELTEK A Vatikánváros ÖRSÉGÉNEK LÉTSZÁMÁT. (Vatikánváros). A vatikán rádió közlése szerint a Vatikánváros örségének létszáma kétezer főre emelkedett. Békében az örség ötszáz emberből állt. (Rador.)

MEGHALT PALESTINA BRIT KORMÁNYZÓJA. (Mersina). A palesztin lapok közlése szerint, Morris Bailey, aki 1918 óta Palesztina angol kormányzója volt, meghalt. (Rador.)

ÚJ VEZETŐ A NEMET PROPAGANDA-MINISZTERIUM KÜLÖNYV OSZTÁLYÁNAK ELEN. (Berlin). Göbbels birodalmi propaganda-miniszter, a lemondott Hunke tanár helyére, Hans Draeger dr.-t nevezte ki a propaganda-minisztérium külügyi osztályának vezetőjévé. Hunke tanár, aki a berlini köztet gazdasági kamarájának elnöke, a Német Bank vezetőségébe választotta. Hunke tanár megtartotta a német gazdasági tanács elnöki tisztességét is. (Rador.)

MALARIATÁRVÁNY EGYIPTOMBAN. (Genf). A londoni Times jelentése szerint az egyiptomi közegészségügy-miniszter parlament beszámolójában az egyiptomi malária-járvány okául az egyes vidékek hiányos élelmiszer jelölt meg. A járványt valószínűleg a repülőgépek, az egyetlen tájáról érkező utasok hozták az országba. (Rador.)

ÚJBÓL MEGNYILT A BELGRÁDI EGYETEM. (Belgrád). Fényes ünnepségek között hétfőn délután újból megnyitották a belgrádi egyetemet. Az egyetem a háború kiövése óta szünetelt.

MAGYAR CSALAD asztalon

Magyar Csalad asztalon

Megrendelhető a kiadóhivatásban: Árad, str. Bratianu 2-4.

Rádió

Állandó rövidítések: H = Hírek, E = Előadás, F = Felolvasás, Z = Zenekar, Sz. z. = Szórakoztató zene, K. z. = Könnyű zene, Hgl. = Hanglemek.

JANUÁR 14, PENTEK

BUCURESTI: 6.55 H és Z. 12.45 H. 13 Némét—román bajtársi óra. 13.50 H németül. 14 H. 14.15 Közlemények. Műsor sebesültek részére. 15.30 Katonák üzennek. 17.57 Némét nyelvtanfolyam. 18.15 H németül. 18.30 Egyházi hangverseny. 19.20 Bach-zene. 19.50 H. 20 Közlemények. 20.40 E. 21 Wagner-zene. 22.20 H, sport. 22.30 K. z.

RADIO MOLDOVA: 12.30 Bécsi zene. 13 Z. 13.30 H. 18.30 Akordeon. 19 E. 19.35 Spanyol zene 20 E. 21 H

BUDAPEST I.: 7.45 Torna 8 H és Z. 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.30 Sz. z. 11 H. 11.35 Szalózzene. 12.15 Gregoriánus énekarok. 13.40 Korunk betegségei. 13.10 Z. 13.40 H. 15 Cigányzene. 15.30 H. 16.05 Hgl. 16.35 E. 17 Finn dalok. 17.30 E. 17.45 H. 18 Se szó, se beszéd, muzsika. 18.35 Sport. 18.45 Némét hallgatóknak. 19.20 Magyar népdalok. 19.50 H. 20 E. 21.40 Egyházzenei előadás. 22.40 H. 23.10 H német, angol és francia nyelven. 23.40 Filmdalok. 24.30 Csárdások. 24.45 H.

— **Mozik műsora.** Január 13, csütörtök: Arad: Aro: „Boldogság akadályokkal”, Corso: „A tenger leánya”, Forum: „Titanic”, Royal: „Dél futárja”, Urania: „Az ifjúság bűne”. — Timișoara - Temesvár: Apollo: „Tonelli”, Capitol: „Mozart”, Corso: „A szív”, Thalia: „Egy kerítő teetred”.

Apróhirdetések

SZOPTATÓ-DADÁT keresek sürgősen. Jelenlétem Timișoarán, a Szent-Anna szanatóriumában. (317)

JOGOSÍTOTT KÖNYVELŐ vállal mérlegkészítést órákönyvelést, esetleg egész délelőtti elfoglaltságot Szíves megkereséseket „Megbízható mérlegképes” jellegére a timișoarai kiadóba kérek. (227)

KERESEK bejárónót azonnalra. Dr. Krausz, Timișoara I., V. Alexandri-u. 2, II. em. (223)

VESEK régi művü (antik) vagy új arany ékszer és hibátlan briliánskövet. Timișoara II., Marsal Joffre-u. 7/1. Távbeszélő 43-59. (208)

REKAMÉNAK alkalmas sézlong, kelti mintájú sézlong-takaró eladó. Timișoara II., Titu Maiorescu-u. 18, 8. ajtó. (222)

GYAPJUFONAST vállalkok. Timișoara IV., Sagului-ut 37. Julis. (219)

DRÓTKERITES, 27 méter, oszlopokkal együtt eladó. Timișoara III., Coroana de Otel-u 17. Steiner. (244)

MINDENEST keresek könnyű szolgálatra. Timișoara III., Romulus-u. 27, 2 ajtó. (243)

Pályázat tanítói állásra

A termata neagrak-feketegyarmati református elemi iskolához okleveles férfi- vagy nőtanítót keres az egyházakosság Javadalom megegyezés szerint. Pályázatok 1944 január 20-ig a következő címre küldendők: Oficiul parohial reformat, termata-neagra, posta Zerind, jud. Arad.

ELVESZETT 6-án, a Gyárvárosban, fehér, simaszőrű fiatal kutya, fején és farkán barna foltokkal. Puffi névre hallgat. Kérlek jutalomért adják át Timișoara II., Baba Dochia-u. 14 szám alatt. (221)

NŐI, 38-as, kifogástalan hőcipő és nő ruhák eladók. Megtekinthetők 2-5-ig. Timișoara I., Regina Maria-körut 8, III. emelet. (5410)

VARRÓGÉPET a helyszínen megjavítom. Hívjon 23-04 távbeszélőn. Timișoara II., Ion Creanga-u. 5. (230)

ELADÓ jó állapotban lévő Singer-gyártmányú varrógép. Timișoara II., Ispirescu-u. 2. (231)

KERESEK azonnali belépésre kifogástalan szobaleányt. Cím a timișoarai kiadóhivatalban. (229)

KERESNEK kifogástalan, román, magyar, német **LEVELEZŐ-GEPİRŐNÖT** azonnalra vagy február 1-re. Cím a timișoarai kiadóban. (245)

ÜZEMBEN lévő, 50 HP. fél-Dieselmotor eladó üzemben. Megtekinthető Luperjesy gazdaságban, Mica, Tarnava-Mica. (4521)

ELADÓ 37-38-as hőcsizma és sötét gyapjutakaró. Timișoara IV., Pop de Basesti-u. 5, 14. ajtó. Csak délután. (241)

BÉRHAZ eladó. Timișoara II., Matarilor-u. 48. (239)

26- és 38-as BAKANCS eladó. Aronovic, Timișoara I., Regina Maria-körut 7. (235)

MINDENES-leányt felfogadnak. Timișoara IV., Garii-u. 4. Vendéglő. (234)

LAKRÉSST, 1-2 szobát, fürdőszobával, a Józsefvárosban, vagy villamoshoz közel, azonnalra keresek. Címeket „Házaspár” jellegére a timișoarai kiadóhivatalba kérek. (242)

CORSO-MOZI Timișoara Temesvár Előadások Távbeszélő: 38-95 3, 5, 7, 9 kor Bej. szám 6-110-1939

CESARE BARBETTI a gyermekművész megríkat és kacagtat

A SZÍV E. DE AMICIS remekében

CSALÁDI házat 500.000 lejig, megvételre keresek. Címeket „Kézpénz” jellegére a timișoarai kiadóhivatalba kérek. (226)

BETEG APOLASÁT, vagy hasonló munkát vállal középkorú nő. Timișoara V., Banul Maracinei-u. 24. (238)

FIATAL bejárónó ajánlkozik reggel fél 8-tól, délután 2-3-ig. Címe: Timișoara IV., Pop de Basesti-u. 3, a házmesternél. (233)

URANIA-filmszínház, Arad Tárb. 12-32. Bej. sz. 1618-1941 Előadások 3, 5, 7 és 9 órák

Ma. A francia filmipar határköve. **Harry Baur** mesteri alakítása, megrázó eset az ifjúság életéből

Az ifjúság bűne

HŐCSIZMÁT, 37-, esetleg 38-ast, kifogástalan, vennék. Címeket ármegjelleléssel „Csizma” jellegére a timișoarai kiadóhivatalba kérek. (5408)

FEKETE női kabát, kosztim és ingek. jó állapotban lévő, eladók. Megtekinthetők a háztulajdonosnál, Timișoara V., Cemel-utca 6.

ROYAL-mozgó, Arad ALEXANDRI-UTCA 2 Előadások 3, 5, 7 és 9 órák Kellemesen fűtött terem.

Tökéletes hangleadás

Ma. A francia filmgyártás egyik nagyszerű újdonság filmje

Dél futárja Pierre Richard Wilm, Jany Holt és Charles Vanel mindent felülmuló alakításával.

Szövőket és szövönöket felfogadnak. Industria Textila Aradeana S. A. Bej. szám 242 931.

ARO-mozi, Arad Tárb. 24-24. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor Bej. sz. 1436-1942

Ma bemutató. Meglepő eseményekben gazdag vigjáték.

Boldogság akadályokkal A legkiválóbb szín-zekkel. Hans Söhnker, Elsie Mayerhoffer.

CORSO-MOZI, Arad Távbeszélő 28-54. Bej. sz. 9616-1939 Előadások 3, 5, 7 és 9 órák

Ma először. Egy fiatal leány regényes élete. Izgalom és szórakozás.

A tenger leánya Brigitte Horney, Paul Wegener kiváló alakításával.

Még mindég nem késő!
Még milliommossá válhatik!
500 lejjel
részvehet még most is a 2. osztály játékában. Közelebbi felvilágosítást az elárusító helyek adnak.

Huzás január 27-én és 28-án.
Az állami osztálysorsjáték
2. osztálya.

ASZTRAKAN-kabát, háromnegyedes, szkunkszaggallérral, kitűnő állapotban lévő, eladó. Megtekinthető 10-12-ig. Timișoara IV., I. C. Bratianu-u. 37, 23. ajtó. (232)

GYERMEKKOCSI, korszerű, kevesel használt, valamint sportkocsi olcsón eladó. Timișoara IV., Fröbl-u. 36, II. em. 25. (4519)

FORUM-mozgó, Arad Távbeszélő 20-10.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órák. A főszerepekben: Sibille Schmitz, Monika Burg, Hans Nielsen.

LEÁNYT vagy asszonyt (40 évesig) keresek 2 személy mellett, aki szobaleány és szakácsnő mellett lakást takarít és fel-szolgál. Saját szoba. Belépés azonnal, vagy február 1-én. Ajánlatokat fizetési igény és legutóbbi alkalmazási helyének megjelölésével a következő címre kérek: E. Czelli-né, Sörgyár, Dárste-Brasov. (4520)

SEPRÓARAINK a gyártól számítva: 2 varrásos seprő 74 lej, 3 varrásos (kicsi) 78 lej, 3 varrásos (nagyobb) 92 lej, 4 varrásos 103 lej, Reformseprő 117 lej, ruhaseprő 55 lej, meg 5% forgalmi adó és törvényes bélyegek. **FAUR JOLÁN** Fabrica de Maturi, Timișoara, Bratianu-utca, 37. Távbeszélő: 22-05. Inr. 1942/110/142